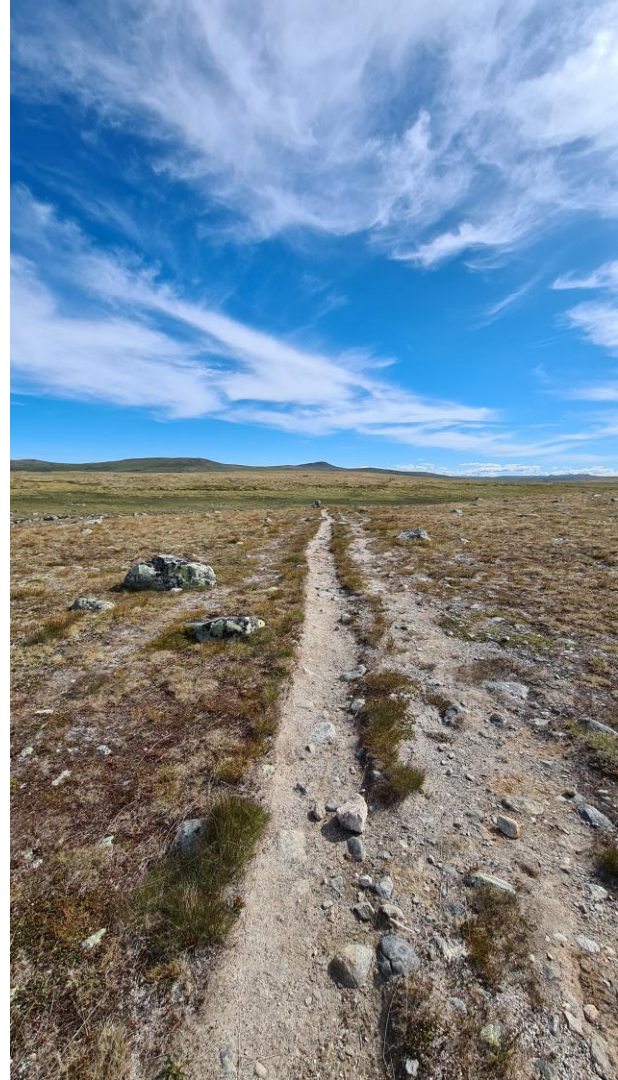

Paneldebatt:

Korleis kan Hardanger styrkast som samla region for å sikre vekst, utvikling og gjennomslag i nasjonal politikk?

Hardingtinget 13. februar 2025

Debattleiar – Tom Rasmussen

Panelet

Ordfører
Timo Knoch (Ap)
Eidfjord

Medlem formannskap
Nils Petter Freim (H)
Ullensvang

Varaordfører
Frode Nygård (FrP)
Kvam

Ordfører
Jens Olav Holven (Sp)
Ulvik

Medlem formannskap
Torunn Pedersen Polden
(SV) Eidfjord

Medlem formannskap
Håkon Gjerde (V)
Ulvik

Medlem formannskap
Lisa Karine Haugland (R)
Ullensvang

Medlem formannskap
Odd Valland Bovim (MDG)
Kvam

Medlem formannskap
Jostein Moldsvor (KrF)
Kvam

Medlem formannskap
Vidar Måkestad (Ua)
Ullensvang

Medlem formannskap
Per K. Måkastad (Ua)
Ullensvang

Spørsmåla er:

1. Korleis kan Hardanger styrkast som samla region?
2. Korleis skape vekst og utvikling?
3. Korleis få gjennomslag i nasjonal politikk?

Samla region?

4 kommunar i same båt –
er me eit sterkt nok lag?

Kva mål har me
som region?

Har me nok kraft
og fart?

Har me ein felles plan
- ror me i rett retning?

Spørsmåla er:

1. Korleis kan Hardanger styrkast som samla region?
2. Korleis skape vekst og utvikling?
3. Korleis få gjennomslag i nasjonal politikk?

Vekst og utvikling?

Grøn region Indre Vestland

Utvikling i folketall

Hardanger har i perioden 2010-2020 sett en svak nedgang i folketallet. Det er kun Kvam kommune som har hatt en økning i folketallet i perioden. Det er videre forventet at Hardanger vil oppleve en forsterket folketallsnedgang mot 2050. Hovedutfordringen for delregionen vil i første rekke være å stanse nedgangen i folketall og stabilisere antall innbyggere.

Hardanger

Kvalifisert arbeidskraft

Tilgang på kvalifisert arbeidskraft er en økende utfordring for Hardanger. Perioder med effektivisering og digitalisering har medført et redusert behov for ansatte, men denne perioden er nå over. Industrien og leverandørnæringene i delregionen forventer et behov for mellom 1500-2000 nye kvalifiserte arbeidstakere i Hardanger de neste fem årene.

Hardanger

Industriområder og industriparke

Det eksisterer ulike næringsområder i Hardangerregionen, med arealer avsatt i kommuneplaner og regulert. Hovedutfordringen ved flere av industriområdene er dårlig infrastruktur knyttet til vei og flomfare, samt begrensede tomter ledig for umiddelbar etablering av næring.

Hardanger

Kraftsituasjonen

Hardangerregionen produserer store mengder vannkraft og har et overskudd. Hovedproduksjonen skjer i Sima, Mauranger, Tyssedal og Røldal. Mye av kraftoverskuddet sendes til andre regioner hvor behovet for strøm er større, men Hardangerregionen har rundt 4000 Gwh som kan brukes lokalt for vekst i regionen.

Hardanger

Vannsituasjonen

Hardanger har god tilgang på rent vann. Den beste vannkvaliteten kan også brukes som innsatsfaktor i ulike industrier og prosesser.

Hardanger

Tilgang på næringsareal

Den manglende tilgangen på næringsareal er en utfordring for Hardanger. Det er noe ledig næringsareal, men mye er allerede leid ut eller har utfordringer knyttet til infrastruktur. Det er en del prosjekter i regionen under regulering og avsett, som vurderes som positivt for fremtidig tilgang.

Hardanger

Samarbeid mellom næringsliv, klynger og FoU

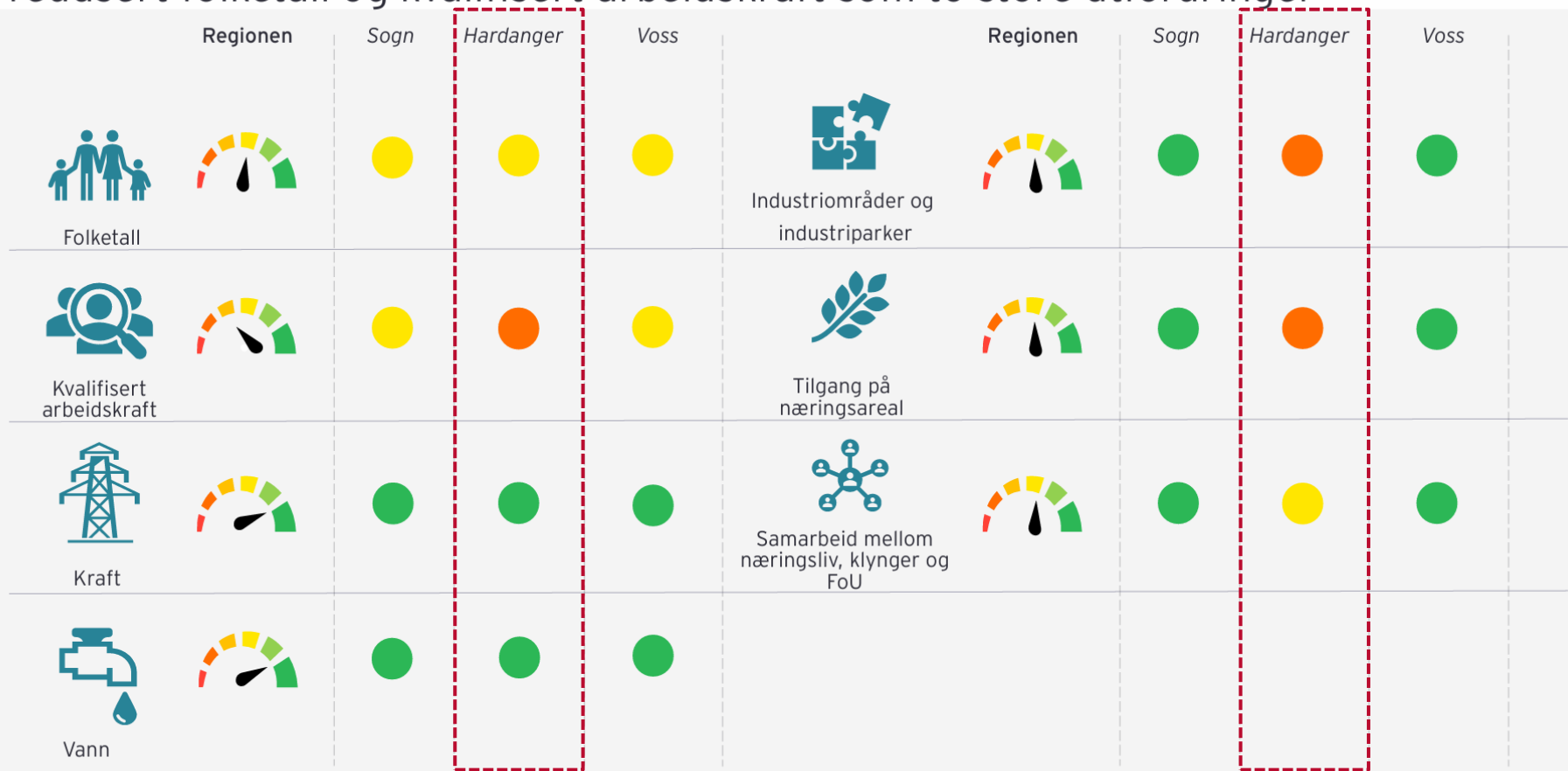
Hardangerregionens koblinger mot klynger og FoU er relativt liten. Prosessindustriaktører lokalisert i regionen har egne interne FoU avdelinger som står for dette arbeidet i sine respektive bedrifter uten at denne forskningen inkluderer eksterne partnere.

Hardanger

Oversikt over indikatorer for grønn næringsutvikling i Indre Vestland viser redusert folketall og kvalifisert arbeidskraft som to store utfordringer

Regionens egen kvalitative vurdering. Se appendiks for mer informasjon.

Fem satsinger Indre Vestland bør satse på de kommende årene

1

Utnytte kraftfordelen

- Utnytte regionens kraftfordel til å realisere de industrielle hubenes konsepter
- Vurdere hvordan kraftfordelen kan benyttes til å styrke systemindustrien og prosessindustriens konkurransekraft – produsere mer lokalt for eksport
- Regionale nøkkelbedrifter i det grønne skifte kan ta en lederrolle i deler av nye verdikjeder ved tettere samarbeid mot andre «huber».

2

Øke sirkulariteten for realisering av regionens konsepter

- Utvikle nye samarbeid hvor noen aktørers reststoffer inngår som inputfaktorer i andre aktørers verdikjeder. Dette øker økonomisk vekst og reduserer miljøavtrykk
- Realisere sirkulærøkonomiske potensialet identifisert i Årdal, Voss og Høyanger
- Etablere en felles regional næringsstrategisk plattform for industriell sirkulærøkonomi

3

Regionalt samarbeid reiseliv

- Felles mobilisering for å fjerne barrierene for utvikling av bærekraftig reiseliv
- Rendyrke produkter og destinasjonsutvikling for å sikre økt fremtidig verdiskaping og attraktivitet
- Bygge konsept for «null-utslippsturisten» i regionen

4

Bli best på samarbeid og samskaping

- Felles mobilisering for å bygge regionale leveransemodeller inn mot de store infrastruktur- og industriprosjektene i regionen
- Regional satsing på etablering av flere teknologiselskaper utfra de sterke teknologimiljøene
- Benytte mulighetene post-covid-19 til å ha en felles satsing på nye statlige arbeidsplasser og «workaction»-konsepter

5

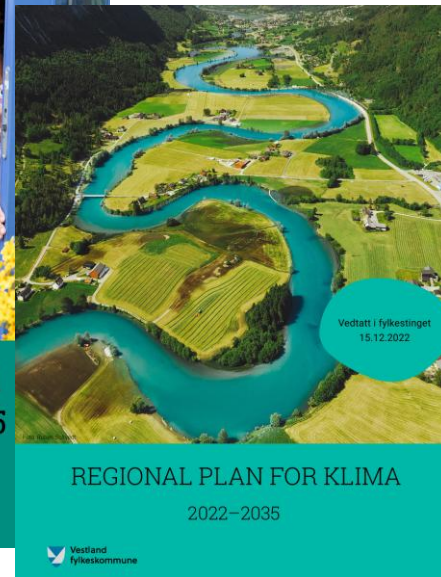

Være et attraktivt sted å bo og besøke

- Indre Vestland må tiltrekke seg yngre innbyggere ved å legge til rette for gode oppvekstvilkår og sosiale møteplasser
- Gode steder å bo er også gode steder å besøke, slik at en investering i godt bomiljø og lokalsentre også vil være en investering for å tiltrekke seg turister
- For å fremme dette bør de regionale planene ha et tydelig fokus på felles markedsføring

Det finns ei rad med fylkeskommunale planar

Spørsmåla er:

1. Korleis kan Hardanger styrkast som samla region?
2. Korleis skape vekst og utvikling?
3. Korleis få gjennomslag i nasjonal politikk?

Foto: Till Daling

**Gjennomslag i
nasjonal politikk?**

Du er her: [Forsiden](#) - [Representanter og komiteer](#) - [Valgdistriktene](#): Hordaland

Del Skriv ut Meld feil

Hardangerbrua. Foto: Hordaland fylkeskommune.

Hordaland

Vestlandsbenken 2021-2025

Erling Sande
(Sp)
Davik

Olve Grotle
(H)
Sunnfjord

Alfred Bjørlo
(V)
Nordfjordeid

Torbjørn Vereide
(Ap)
Gloppen

Erna Solberg
(H)
Bergen

Ove Trellevik
(H)
Øygarden

Peter Frølich
(H)
Bergen

Liv Kari Eskeland
(H)
Stord

Helge A Njåstad
(FrP)
Austevoll

Silje Hjemdal
(FrP)
Bergen

Dag-Inge Ulstein
(KrF)
Bergen

Sveinung Rotevatn
(V)
Bergen

Marte M Persen
(Ap)
Bergen

Eigil Knutsen
(Ap)
Bergen

Odd H Hovland
(Ap)
Bømlo

Linda Merkesdal
(Ap)
Voss

Kjersti Toppe
(Sp)
Bergen

Nils T. Bjørke
(Sp)
Voss

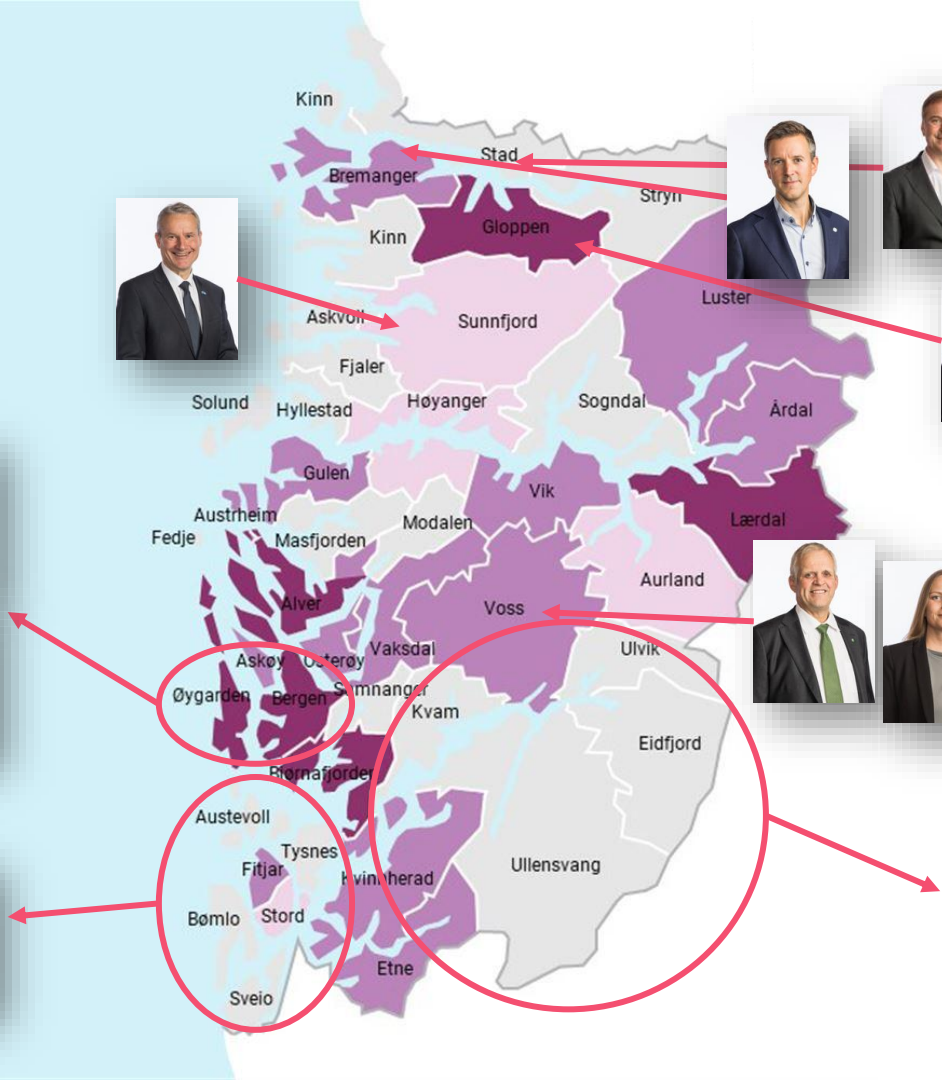

Audun Lysbakken
(SV)
Bergen

Sofie Marhaug
(R)
Bergen

Grunde Kreken Almeland
(V)
Oslo/Kvam

Kva med Vestland Fylkesting?

- Fylkesting – 65 medlemmar
  - 7 medlemmar frå Hardanger
- Fylkesutval – 17 medlemmar
  - 2 representantar (Sigrid Brattabø Handegard og Bjarte Helland)
  - Ingen hovdutvalsleiarar

Hordaland Folkeblad Nyhende Sport Kultur Fritt ord Bygdalangs Foto og film

ORDSKIFTE

«Fylkesordføraren og resten av fleirtalet får strykarakter», skriv Roald Aga Haug (Ap). Sigbjørn Linga

Vestland fylkesting prioriterer ikkje. Dei sviktar distrikta, vegutbetring og rassikring.

PUBLISERT 15.06.2023 - 14:00

Kva kanaler kan me nytta for å få til større gjennomslag?

HARDANGERVIDD
TUNNELENE

Spørsmåla er:

1. Korleis kan Hardanger styrkast som samla region?
2. Korleis skape vekst og utvikling?
3. Korleis få gjennomslag i nasjonal politikk?

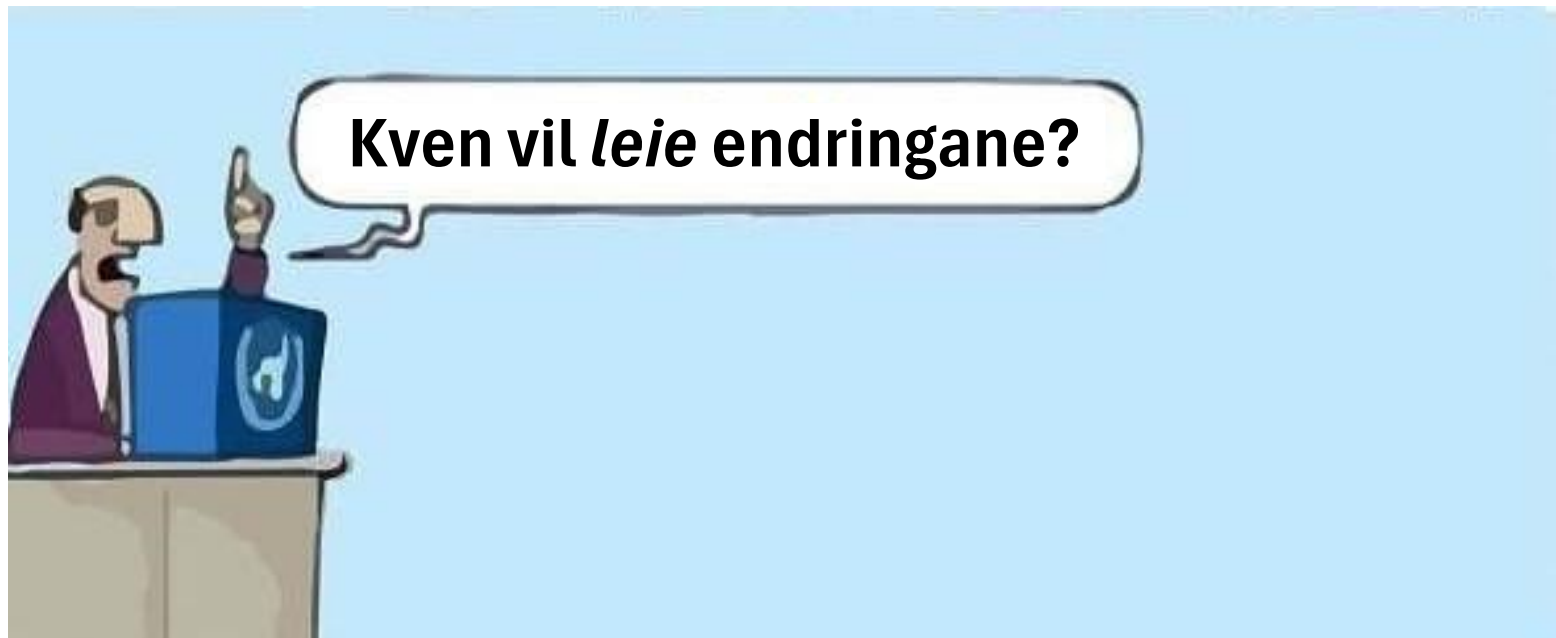

Oppsummering!

Tusen takk!

TR Consulting AS

Tom Rasmussen

Konsulent

T: 907 60832

E: tom@trconsulting.no

